

LÄRAR- HANDLEDNING

Klasschatten
Antologi
En handledning av Chris Qwist

Om boken

Någon gillar någon i smyg. Någon annan hatar rasternas bollsporter. Någon känner sig ensam och någon har en oväntad hemlighet gömd i sin garderob.

Det är bara några av händelserna i denna antologi för mellanstadiet där skola, kompisar, familj och livet i allmänhet står i fokus. Det är roligt, spännande, pirrigt och kanske lite läskigt. Precis som livet är.

Medverkar gör bland andra: Reyhaneh Ahangaran, Emma Askling, Cina Friedner, Fabian Göranson, Loka Kanarp, Alex Khourie, Oskar Kroon, Petra Mede, Mårten Melin och Sannah Salameh.

Arbeta med boken utifrån lärarmaterialet

I detta lärarmaterial läser eleverna boken samtidigt som de övar på de olika lässtrategierna.

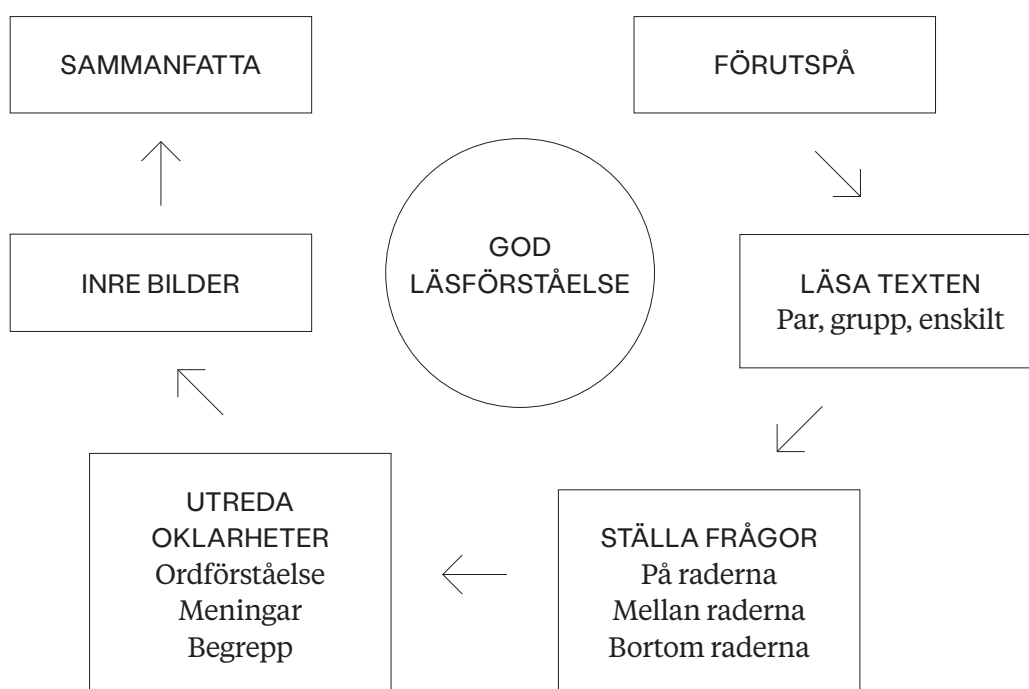
Du som lärare avgör själv om dina elever ska läsa berättelserna på egen hand, gemensamt i gruppen eller som en högläsningsbok.

Materialet inleds med en introduktion som ger eleverna en förförståelse till materialet och hjälper dem att bättre förbereda sig för själva läsningen.

Förbered gärna inplastade papper som kan användas som whiteboardtavlor samt skrivböcker för eleverna som de kan använda under arbetet i varje berättelse.

Ladda också ner bildspelet som hör till arbetet med berättelserna.

Upplägg:

Introduktion

Titta på gemensamt på framsidan av boken, observera detaljer i bilden och läs titeln tillsammans.

- Vad ser ni på omslaget och vilka tror ni att det är?
- Vad tror ni att man vill berätta med det som är på omslaget?
- Vilken känsla får du när du ser omslaget?
- Vad tycker ni att titeln säger om det vi kan väntas läsa om i boken?

Prata om det i klassen eller skriv i din skrivbok.

Läs baksidan på boken.

- Vad får vi för information?
- Vad tror du att boken kommer att handla om?
- Vad har ni för förväntningar på boken nu?

Under läsningen

FÖRUTSPÅ

Använd sliden i bildspelet som passar till berättelsen som utgångspunkt.

Börja med att gemensamt, i grupper eller par googla på vem författaren till berättelsen är. Gå sen igenom det tillsammans.

Klicka sedan fram de olika frågorna en i taget och fundera över dessa tillsammans i helklass.

LÄS KAPITLET

Fortsätt sedan med att läsa berättelsen, antingen enskilt, i par, som stafett eller som högläsning.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

Dessa är indelade i tre kategorier:

- På raderna, som handlar om att hitta svaret i texten.
Det explicita.
- Mellan raderna, att dra egna slutsatser, analysera, inferera och tolka. Det implicita.
- Bortom raderna, att reflektera och tänka mer utanför berättelsen, antingen genom att diskutera i helklass eller mindre grupper. Här görs också kopplingar till elevens egna erfarenheter.

ORD OCH UTTRYCK

Förslag på ord och begrepp att fundera över och prata om betydelsen av. Skriv gärna upp på tavlan så alla ser.

INRE BILDER

Här finns förslag indelade i tre kategorier som eleverna kan få skriva/illustrera om i sina skrivböcker:

- Frågor för att skapa inre bilder.
- Händelser ur boken att illustrera.
- Sätta sig in i olika karaktärer och växla perspektiv.

SAMMANFATTA

Avslutningsvis kan eleverna sammanfatta varje berättelse utifrån följande:

- Hjälp eleverna att ta fram nyckelord från texten. Skriv upp på tavlan och låt dem även skiva i sina skrivböcker.
- Prata om vilka huvudankarna är. Låt eleverna skriva korta sammanfattande meningar i sina skrivböcker.
- Fundera över vad berättelsen skulle kunna heta istället. Låt eleverna fundera i grupper och sen i helklass.

Klasschatten

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Cina Friedner är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Varför tänder och släcker Idun skärmen elva gånger?
- Varför hamnar Benjamin ofta hos rektorn?
- Vad gör Joy som hon inte brukar?

Mellan raderna

- Hur kommer det sig att Idun vet hur det känns när Issa lägger armen om Sally?
- Varför tror ni att Benjamin skickar femton aubergine-emojis?
- Varför vill Joy inte sticka ut och synas?

Bortom raderna

- Vad betyder det att man bestämmer sig för att "hänga med"?
- Hur är man när man känner sig oövervinnlig?
- Vad är det som kan göra att det känns som det brinner i kinderna när man tänker på en annan person?

ORD OCH UTTRYCK

smoothies, skryta, jättesuddig, fnissa, sucka, selfie, utslängd, spammade, privat, upptagna, enskilt, kärnkraft, ointressant, störiga, posta, energiförbrukning, uppenbarligen, polare, tjafs, jidder

INRE BILDER

Frågeställningar

- Hur föreställer ni er att det ser ut, luktar och känns hemma hos Benjamin?
- Vad är det för färger hemma hos Joy och varför tror ni det?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut i Iduns rum.

Växla perspektiv

- Hur tror ni att det känns när Idun säger att det känns kallt och stelt?
- Hur tror ni att Benjamin känner för skolan?

Lyra

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Oskar Kroon är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vad var det för spel som man hade kommit på?
- Vad var det som gjorde den här dagen så speciell?
- Varför blev det förbjudet med Lyra?

Mellan raderna

- Varför tror ni att en del av eleverna kallades för "Klabbet"?
- Varför ville man inte hänga med Lilja och varför?
- Vad var det som gjorde att berättarpersonen plötsligt kände en stor sammanhållning med sin klass?

Bortom raderna

- Hur upplever en människa livet när det är något som känns meningslöst?
- När kan man säga att något eller någon är taskig?
- Vad gör en person som psykar någon annan?

ORD OCH UTTRYCK

förbjudet, långsträckt, meningslöst, ärligt, enhandslyra, skickligaste, sörja, blåtira, hjärnskakning, alternativ, riskabelt, ordning, provocera, sammanhållning, publik

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vad hör ni och hur ser det ut när alla andra elever står och tittar på spelet?
- Hur såg det ut på det stället där Harry Karlsson får ett slag med bandyklubban?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut där man spelar Lyra.

Växla perspektiv

- Vad är det för känslor som känns i berättarpersonen när hen tänker på Ozzy?
- Hur känner sig berättarpersonen när hen har slagit Harry Karlsson med klubban?

Bästisar

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Loka Kanarp är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Varför skulle Alva bo över hos Lilly?
- Vad hittade tjejerna på för saker?
- Varför började det att larma på skolan?

Mellan raderna

- Varför sätter Lilly på sig halsband och läppstift när Alva ska komma?
- Varför säger inte Lilly nej till Alva när hon vill att de går till ödehuset?
- Vad var det som fick Lilly att vilja klippa Alvas hår tror ni?

Bortom raderna

- Varför tror ni att man använder smink?
- Finns det situationer där man har rätt att bestämma över varandra?
- Hur kan man göra för att göra det man känner är rätt även om någon annan vill att man ska göra något annat?

ORD OCH UTTRYCK

läppstift, sällskap, ödehus, fallfärdigt, tråkig, fundera, smink, tjata, rasa, överbeskyddande, graffittin, skruttig, nödutgång, väktare, jämnar, konstig, mode

INRE BILDER

Frågeställningar

- Hur ser ni framför er att resten av Lillys hem ser ut?
- Vilka ljud och känslor kan ni höra och känna när polisen kommer till skolan?

Illustrera

Berätta eller rita hur det såg ut i ödehuset förutom det ni ser på bilderna.

Växla perspektiv

- Hur tror ni att det kändes för Lilly när tjejerna simmade över till ön?
- Vad var det som hände när Lilly ville att Alva skulle klippa av sig håret och varför?

Ramadan

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Alex Hourie är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vilken tid på året är det när vi kommer in i berättelsen?
- Vad var det som gjorde att Abdi inte kan fira Ramadan så som de brukar göra?
- Vad gör killarna för att hjälpa Abdis familj?

Mellan raderna

- Varför har berättarpersonen ont i huvudet?
- Vad är det som gör att killarna vill hjälpa Abdi att få en Ramadan så som de brukar ha hemma hos honom?
- Varför gråter Abdis pappa?

Bortom raderna

- Vad betyder det i handlandet att man är bröder?
- På vilket sätt är religion viktigt för många människor?
- Vad händer i olika familjer när det blir ekonomisk kris i ett land?

ORD OCH UTTRYCK

shuruq, duhur, asr, maghrib, isha, thobe, jalabas, viben, cok ont, keff, Samosas, anjera, BizBaz, abow, iftar, säg walla, shoo, Inshalla, shunon, Baba

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vad ser ni runt omkring er när killarna pratar om att spela fotboll eller titta på folk på torget?
- Vilka dofter kan ni föreställa er och känna när det beskrivs vilken mat som brukar göras hemma hos Abdi?

Illustrera

Beskriv eller rita hur du tror att det ser ut hemma hos Abdi.

Växla perspektiv

- Hur tror ni att det känns för Abdi när han berättar att hans familj inte har råd med maten som de brukar äta?
- Vad är det som driver kompisarna till att hjälpa Abdi?

Om kompisar

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Reyhaneh Ahangaran är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vad händer med oss när man kommer till mellanstadiet?
- Hur kan våra kompisrelationer förändras?
- Vad är viktigt att tänka på när vi väljer vänner?

Mellan raderna

- Hur är det möjligt att både får högre krav på sig och ändå mera frihet?
- Varför brukar det man gör tillsammans med kompisar förändras när man kommer till mellanstadiet?
- Hur kan det kännas att inte ha så många kompisar?

Bortom raderna

- På vilket sätt kan man hitta bra kompisar i personer som inte är så lik en själv och varför?
- Vad innebär det att vara blyg och vilka för- och nackdelar kan det ha?
- Vad är det som kan påverka om någon är lätt eller svår att bli kompis med?

ORD OCH UTTRYCK

förändras, relationer, inflytande, äventyrslekar, pirriga, kompisrelationer, erfarenheter, färdigutvecklat, puberteten, barnsligt, ledsamt, blyg, kontakt, föredrar, omöjligt, stå upp för sig själv, ursäkt

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vad ser du för situationer och känslor när man är i en situation där man känner sig ensam?
- Vad ser du för bilder framför dig när det är en glad och festlig situation?

Illustrera

Beskriv eller rita en bra dag med dina vänner.

Växla perspektiv

- Hur känner sig en som är ofrivillig ensam?
- Hur kan det vara när man ska lära känna nya kamrater?

Bamba

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Petra Mede är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vad var Bamba för något i skolan?
- Vad gjorde eleverna när de ville slänga mat och inte bli upptäckta?
- Vad var det berättarpersonen var så intresserat av?

Mellan raderna

- Hur kommer det sig att det kan kännas så olika att äta mat beroende på situationen?
- Varför vågade ingen att sätta sig vid bordet där Molly och Isabell satt?
- Vad var det som gjorde att berättarpersonen tyckte att veckan hade gått lite för snabbt?

Bortom raderna

- Vad innebär det att man är spydig mot någon?
- Vad tycker ni om att man inte fick lägga upp mat själv?
- Kan man bli kär i någon som man knappt känner? Förklara varför ni svarar som ni gör?

ORD OCH UTTRYCK

slänget, luktar pest, parallellklass, småskrattande, stå sitt kast, beundrar, avgudar, förkortning, osäker, hastigt, chans, slev, lassar in, parallellt universum, livsglädje, trögflytande, tandköttet, coolaste, kräva, täcker

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vilka lukter kan du föreställa dig nära bordet där den nya eleven sitter?
- Vilka ljud hör du och hur ser det ut vid borden där eleverna sitter?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut i matsalen.

Växla perspektiv

- Hur tror ni att det känns för Theo som är ny på skolan?
- Vad känner berättarpersonen när Molly tar med sig Theo till deras bord?

Vilken grönsak är du?

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Fabian Göranson är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vilka olika personligheter har de olika grönsakerna?
- Vilka var de värsta enligt de här texterna?
- Vart var texterna ifrån från början?

Mellan raderna

- Varför kallas löken för en lipsill?
- Vad är det som berättarpersonen menar att avokadon har trampat i och sen ätit?
- Varför säger berättarpersonen att tomaten ljuger?

Bortom raderna

- Hur kommer det sig att det är många barn som har svårt att tycka om grönsaker.
- Varför heter det grönsaker när inte alla är gröna tror ni?
- Vad är det som gör att man gillar grönsaker bättre när man blir äldre?

ORD OCH UTTRYCK

bitter och besk, tvär, skärpning, lipsill, hulkar, genomskådat, värst, klämkek, hålla käften, tvärpuckad, totalt pantad, stackare, straff, högfärdig, snobbig, uppstickare, ond, slår gnistor, mognat, värdelös, dränkt

INRE BILDER

Frågeställningar

- Hur tror ni att det ser ut och luktar inuti en brun avokado?
- Hur tror ni att det ser ut i ett holländskt växthus?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut när Lilla Ärtan är på promenad med Sparrisen.

Växla perspektiv

- Kan du beskriva hur Paprikan känner sig när alla säger att den är besk och inte smakar gott?
- På vilket sätt är Sparrisen högfärdig och snobbig?

Det enda man kan vara säker på

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Sannah Salameh är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vad är det som får Dima att känna sig stressad och orolig?
- Vad är det som gör att hon inte kommer till skolan i tid?
- Vad är det som den äldre mannen berättar för Dima?

Mellan raderna

- Varför räknar Dima saker överallt?
- Varför tror ni att Dima är orolig för att börja på en ny skola?
- Varför känner Dima sig som en ny människa när hon kliver på den sista bussen?

Bortom raderna

- Vad beror det på att man i vissa fall anses vara mindre värd om man inte har mycket pengar?
- Hur tror ni att det är att lämna sin familj och flytta iväg till ett annat land?
- Vad innebär det att lita på att allt kommer att bli bra?

ORD OCH UTTRYCK

kyligt, antagligen, ringlar, ilar, halvspringer, dunsar, apokalypsen, ändhållplats, ödsligt, paniken, hopplöst, mumlar, tussar, finkladd, mungipa, föreställa, förtroende, permobil, miraklet, förlovad, universitet, så småningom

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vad ser ni och hur känns det i Dimas rum?
- Hur ser det ut i köket där Dima äter sin frukost?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut när Dima sitter och gråter vid ändhållplatsen.

Växla perspektiv

- Vad tror ni att det är för känslor som far genom Dima när det är fel müsli när hon ska äta frukost?
- Kan ni sätta er in i hur det känns för Dima när hon upptäcker att hon har somnat på bussen och när hon vaknar vet hon inte var hon är?

Logga in, logga ut

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Mårten Melin är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vad handlar dikten om tror ni?
- Hur kan man veta att det är en dikt?
- Vad var det enda som den som skrivit dikten glömde att erbjuda?

Mellan raderna

- Vem tror ni det är som skriver dikten?
- Vad är det personen i dikten vill?
- Vilka känslor finns med i dikten?

Bortom raderna

- Vad händer när vi hela tiden är uppslukade av våra telefoner?
- Vad är lätt och vad är svårt när man kanske vill få kontakt och prata med någon?
- Vad kan det betyda att man loggar ut som det beskrivs i dikten?

ORD OCH UTTRYCK

knaprar, full access, leende, vips, grej, metaforer, erbjuda, pirra, förstöra, i smyg, raderar, förvånansvärt, virus

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vad får ni för känsla av att det är för årstid och väder?
- Vad ser ni kring den som skriver dikten? Hur ser det ut?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut vid bänken där den iakttagna personen befinner sig.

Växla perspektiv

- Hur tror ni att det känns när man vill få kontakt med någon som inte ser en?
- Vad tror ni att den som bli iakttagen känner?

Jag hatar mitt liv, snälla ring!

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Emma Askling är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Vad är det som händer när läraren Kent kommer in i rummet?
- Vad är det som har förändrat Matildas liv?
- Vad gör Emmy när Matilda börjar gråta i telefonen?

Mellan raderna

- Varför orkar inte Matilda med Emmy och Max just den här dagen?
- Vad är det som känns jobbigt med att flytta till den nya staden tror ni?
- Varför tror ni att Matildas mamma blir lite hård i rösten när Matilda är ledsen och arg?

Bortom raderna

- Vad innebär det när man flyttar till ett nytt ställe?
- Hur lätt är det att byta till nya vänner? Berätta varför ni säger som ni gör?
- Hur viktigt är det med vänner som finns där när man behöver det som mest?

ORD OCH UTTRYCK

grupprummet, påhittat, hejaramsa, workshop, koncentrera, jätterädd, överdriver, dialekten, inte på humör, undviker, energilösheten, på ett kick, lojt, rogivande, otåligt, ihåliga, tonfall, pladdrar, fnissar, sväljer hårt, skärpa dig, kulspruta, gäll röst, strilande, rännilar, speedad, funderar, bestämd, himla ledsen, styr stegen

INRE BILDER

Frågeställningar

- Hur tänker ni er att det ser ut på spårvagnen när Matilda åker hem? Vilka ljud, dofter och människor?
- Vad ser ni framför er när ni tänker er Matildas kök?

Illustrera

Beskriv eller rita när Matilda och Emmy sitter på bänken i slutet av berättelsen.

Växla perspektiv

- Vad tror ni att Matilda känner när hon pratar med Astrid i telefonen?
- Vad tror ni att Emmy känner och tänker när hon pratar med Matilda i telefonen?

På Julias rum

FÖRUTSPÅ

Använd bildspelet och googla på vem Fabian Göranson är.

LÄSFÖRSTÅELSEFRÅGOR

På raderna

- Varför är kamraterna vid Julias hus?
- Vad är det för saker som Julia har på sitt rum?
- Varför är det en hemlighet det som Julia har på sitt rum?

Mellan raderna

- Hur vet kamraterna att Julia är kär i Billie?
- Varför tycker kamraterna att Julia är konstig?
- Hur har Julia fått tag i alla djuren?

Bortom raderna

- Vilka djur kan man ha som husdjur tycker ni?
- Hur måste man vara för att räknas som en rolig kamrat att vara med?
- Hur stora hemligheter får man ha för sina föräldrar?

ORD OCH UTTRYCK

ljudligt, töntig, typiskt, prasslar, orkade, eremitkräfta, räka, skalbagge, ansvar, afrikansk jättesnigel, bönsyrsor, knallgröna, para sig, naturligt, näringsrik, gnagde, illamående, känslspröten, trevade, myllrande, klickande ljud, klumpiga, kokoskrabba, snyftade, stapplande, hänga med, minnesbilder, blixtrade, ruskade

INRE BILDER

Frågeställningar

- Vad ser du och hur låter det runt omkring dig när du står och ska ringa på Julias dörr?
- Hur upplever man det i huset när man är på väg till Julias rum?

Illustrera

Beskriv eller rita hur det ser ut i Julias rum.

Växla perspektiv

- Hur tror ni att det känns för Billie när han kommer in i Julias rum?
- Vad tror ni att Julia känner när hon ser att Billie har kommit hem till henne?